

stichting

MEMORIAAL

ter bevordering van literatuur en kunst

Tondensestraat 3, 6975 ab Tonden
Tel/fax 0575 476467 ING 4256674 ABN-AMRO 44.70.54.678

Nieuwsbrief 10, juni 2009

Beste vrienden en donateurs van de Stichting Memoriaal,

Het is alweer enige tijd geleden dat u van ons hoorde. Wij hebben te kampen gehad met de gevolgen van het overlijden van drie vrienden die binnen onze Stichting en ook daarbuiten hun sporen hebben verdiend. In onze vorige Nieuwsbrief zijn zij al kort herdacht. Aan twee van hen, Jaap van Rossum du Chattel en Heinz Aufrecht, werden sindsdien publicaties gewijd (zie hieronder), terwijl wij bezig zijn voor de derde, Haro Op het Veldt, portrettist, beeldhouwer en schilder, een publicatie voor te bereiden. In februari 2010 zal een tentoonstelling van zijn werk in Den Haag geopend worden. Daarover zullen wij u tijdig berichten. Meer dan ooit heeft onze Stichting uw steun en belangstelling nodig. Mede daarom doen wij u een voorstel. Zie verder p. 8.

NIEUWE PUBLICATIES

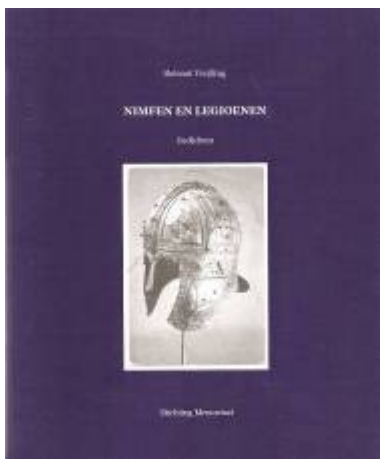
In onze vorige Nieuwsbrief (nr. 9, van februari 2008) kondigden wij een nieuwe reeks aan, die onze Stichting van plan was uit te geven: de z.g. MEMORIAAL CAHIERS, waarin kortere publicaties voor een lage prijs, geniet als schriften, zouden verschijnen. Als deel 1 was toen gepland de bundeling van herinneringen aan Heinz Aufrecht, een lid van ons bestuur en goede vriend, die op 19 januari 2007 door een tragisch auto-ongeluk om het leven was gekomen. Dat eerste deel is inderdaad in de loop van 2008 verschenen. Kort daarop konden wij al een tweede deel realiseren, een bijzondere dichtbundel van onze oud-voorzitter Jaap van Rossum du Chattel. Tenslotte verscheen in het voorjaar van 2009 deel drie, een essay van de hand van onze Duitse vriend Wolfgang Osthoff, geschreven in samenwerking met een specialist op hetzelfde terrein van onderzoek, waarover deel 3 handelt. Naast onze nieuwe reeks loopt een oudere, die wij de AD HOC reeks hebben gedoopt en waarin al vier boekjes verschenen waren (zie onze lijst van publicaties verderop in deze Nieuwsbrief). Ook in deze reeks kunnen wij met vreugde en enige trots de verschijning van een nieuw deel bekend maken: een mooi uitgevoerde dichtbundel van een oude vriend, de oprichter, in 1951, van het tijdschrift *Castrum Peregrini*: Gabriel van Emmichoven, die in 2008 op 81-jarige leeftijd in Duitsland overleed. Hieronder volgt een korte toelichting op de nieuwe publicaties.

IN DE CAHIER-REEKS zijn verschenen:

Deel 1. Het boekje HEINZ AUFRECHT (1925-2007), IMPRESSIES VAN VRIENDEN, verscheen in het voorjaar van 2008. Het bevat vijf bijdragen van diverse auteurs in het Nederlands (in totaal 31 pagina's) en een uitvoerige verhandeling (23 pagina's) in het Duits, speciaal ten behoeve van zijn Duitstalige familie en vrienden, waarin op eigen wijze herinneringen van de auteur (Christiane Kuby) zijn vermengd met vertalingen van de toespraken gehouden bij de crematie. Bovendien is het boekje geïllustreerd met talrijke foto's van Heinz, daterend van omstreeks 1945 tot zijn oude dag. Redactie en vormgeving zijn van Stella Ruhe Producties, Amsterdam. Voor verdere gegevens, zie hieronder.

Het eerste deel van de nieuwe reeks bestaat dus uit een herdenkingsboekje - wat goed past in de traditie van de Stichting Memoriaal. Het is gewijd aan de herinnering van een bijzonder mens: Drs. E.K.H. Aufrecht, roepnaam Heinz, die op vele tonelen heeft gestaan en vele rollen heeft vervuld. Eén daarvan was die van vice-voorzitter van het bestuur van onze Stichting Memoriaal. Maar Heinz was ook succesrijk standwerker in Amsterdam, Berlijn, Parijs en New York, om maar enkele steden te noemen, voorts beoefende hij met volle overgave enige jaren de beeldhouwkunst, verdiende hij vervolgens moeizaam zijn brood als leraar Duits aan middelbare scholen in Leiden en Amsterdam en produceerde hij, eenmaal gepensioneerd, als toneelschrijver de meest verrassende toneelstukken. Tegen het einde van zijn leven stortte hij zich hartstochtelijk op een paar jeugdliefdes, enerzijds de muziek, en wel als cellist in diverse ensembles, en anderzijds op de grote klassieke schrijvers, zoals Homerus, Sophokles, Euripides en Herodotus, die hij, met een bevriende leraar, nauwgezet doornam. Hoezeer zijn markante persoonlijkheid indruk maakte op zijn tijdgenoten bleek bij zijn crematie op 26 januari in Driehuis-Westerveld, waar hij op ontroerende wijze werd herdacht en uit het hier aangekondigde boekje, waarin o.a. een aantal van de daar gehouden toespraken, naast originele herinneringen, is afgedrukt.

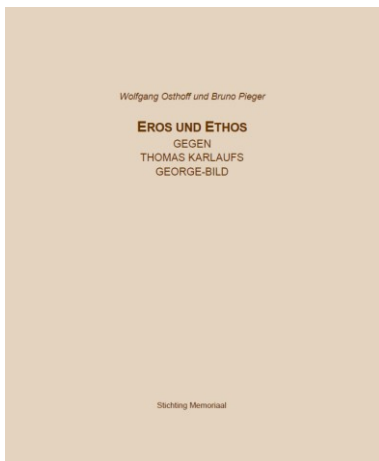
Deel 2. Het Cahier nr. 2 NIMFEN EN LEGIOENEN is uitgegeven met een afbeelding van een Romeinse ruitershelm in een overigens donkerblauwe omslag. Een foto van de auteur staat tegenover de titelpagina, op een Voorwoord van de weduwe Keeske van Rossum du Chattel-Bendien, die de uitgave mogelijk heeft gemaakt, volgen de gedichten met enkele afbeeldingen van bezongen voorwerpen. De soms voor leken niet gemakkelijke onderwerpen worden in aanhangsel over "Namen en Begrippen" bondig uitgelegd. Ook vindt men daar een Bibliografie van alle literaire publicaties van de auteur benevens een Verantwoording van de herkomst van de gedichten. Redactie en vormgeving berustten wederom bij Stella Ruhe Producties, Amsterdam

Reinout Vreijling, pseudoniem van Mr. Jaap van Rossum du Chattel, onze zeer gewaardeerde, jarenlange voorzitter, overleed op 25 mei 2007. Het was zijn wens, dat zijn aan klassieke onderwerpen gewijde gedichten, die over verschillende tijdschriften en bundels verspreid gepubliceerd waren, eens samengevoegd zouden verschijnen. Helaas heeft hij de uitvoering van die wens niet meer mogen beleven. In de loop van 2008 verscheen, als deel 2 in onze Cahierreeks die bundel, die in totaal 27 gedichten van verschillende lengte bevat. De onderwerpen stammen zowel uit de Griekse wereld (voorbeelden: "Hecate"; "Bosnimf"; "Nimfen en Najaden"; "Erinna aan Sappho"; "Briseïs"; Atthis denkend aan Sappho"; "Arignota in Sardis"; "Een Griekse dichter, vijfde eeuw na Chr."); als uit die van de Romeinen (voorbeelden: "Camillus";

"Commodus"; "Centurio"; "Romeinse ruitershelm"; "Victoria"). Ook zijn er meer algemene thema's (zoals "Handelsroutes"; "Dorset"; "De onsterfelijke goden"; "Jongensdroom"; "Eindexamen 1944" en "Kristalnacht 1938"). Het curieuze is, dat de dichter zich niet aansluit bij de klassieke vormen, maar de klassieke thema's op een moderne manier verwoordt: hij gebruikt de parlendo-stijl, het ongebonden en ongerijmde vers. Het laatste gedicht uit de bundel, getiteld "Mausoleum", waarin geen enkel leesteken voorkomt tot op de slotpunt, moge dit illustreren:

Kom laat ik dit gevoel bijzette
in het mausoleum der betere dingen
dansend op de buikriem der aarde
de veelgeplaagde als een Indiaan
een vruchtbaarheidsritueel voltrekkend
oeroud op de tonen van jazz
en zilveren vogels schieten
met een pijl en boog of moderner
met een machinegeweer merk Bofors
een juweel van precisie watergekoeld
snelschietend als 't flitsen van zon
die gloeiende naarling
en treurig het mausoleum versieren
met veren sparappels en carcassen
van kleine roofdieren
en een sarcophaag plaatsen plechtig
met rondom een halfgeopende deur
een droefgeestige vlinder een getemd
sphinxje met een schijnheilige glimlach
en een feeks als vlijtige spinster
en het gevoel stemmig gedenken
want het was een éinig gevoel
zoals een tiener zou zeggen
hautain giechelend heupwiegend
gebouwd uit strakke blue-jeans
een strakkere trui en geschilderde ogen.

Deel 3. Het essay **WOLFGANG OSTHOFF UND BRUNO PIEGER, EROS UND ETHOS – GEGEN THOMAS KARLAUFS GEORGE-BILD**, is in het voorjaar van 2009 verschenen in een eenvoudige vorm (niet gebrocheerd, maar geniet), zoals in deze reeks gebruikelijk. Het omvat circa 40 pagina's tekst benevens een Voorwoord van het bestuur van de Stichting Memoriaal, één foto van Hugo van Hofmannsthal en twee van Stefan George, voorts twee pagina's reclame van de Stichting. De lay-out is verzorgd door Stella Ruhe Producties. Voor bestellingen zie hieronder.

In juli 2008 hadden wij de dood van een goede vriend te betreuren, Lothar Osthoff, bekend als Professor Dr. Wolfgang Osthoff, hoogleraar in de musicologie aan de universiteit van Würzburg. Merkwaardig genoeg voelde Lothar, zoals zijn vrienden hem noemden, zich een leven lang speciaal met de dichter Gabriel van Emmichoven (zie hieronder) vriendschappelijk verbonden. Zij hadden nog in juli 2008 een ontmoeting afgesproken, die echter niet heeft kunnen plaats vinden door hun beider onverwachte overlijden, kort na elkaar. Deze Wolfgang Osthoff, had, tot zijn dood, gewerkt aan een artikel, waarin hij zich keerde tegen de mentaliteit en inhoud van een boek over de dichter Stefan George, dat in 2007 in Duitsland was verschenen en, volgens hem ten onrechte, vele lovende recensies in Duitse kranten had gekregen. Zijn artikel, dat méér beoogde te zijn dan alleen een recensie en eerder een essay genoemd kan worden, had hij samen met een andere, op hetzelfde terrein geverseerde Duitse publicist, Bruno Pieger, in een tijdschrift willen plaatsen. Alvorens tot publicatie over te gaan had hij enige door hem competent geachte relaties, waaronder een lid van het bestuur van de Stichting Memoriaal, om een kritische mening over zijn artikel

gevraagd. Na zijn overlijden hebben wij contact opgenomen met de weduwe en, na ampel overleg, ook met de medeauteur Bruno Pieger, aangeboden het artikel als een zelfstandig essay in de reeks CAHIERS van de Stichting Memoriaal te publiceren. Op deze voorgeschiedenis laten we nu een korte toelichting op de publicatie zelf volgen.

Het essay beoogt een aantal onderwerpen, die het leven en het werk van de dichter Stefan George betreffen, recht te zetten, voorzover deze door Karlauf scheef getrokken zijn. De vraag, waarom wij, in Nederland, zo'n relatief specialistisch essay in het Duits uitgeven, kan op verschillende manieren beantwoord worden. Ten eerste is er de hierboven genoemde, vriendschappelijke relatie. Ten tweede heeft onze stichting van meet af aan opengestaan voor publicaties in het Duits en andere talen, dus een 'Europees' imago nagestreefd. Ten derde betreft het een onderwerp dat in Nederland, sinds de dagen van Albert Verwey, die vriendschappelijk met Stefan George verbonden was, en sinds de dagen van het Duitstalige, in Amsterdam verschijnende tijdschrift *Castrum Peregrini*, dat in 2007 werd opgeheven, hier te lande op een zeker interesse kan rekenen. Daarbij komt de merkwaardige coïncidentie, dat zowel Karlauf als Osthoff en Pieger ruimschoots in het genoemde tijdschrift met bijdragen vertegenwoordigd zijn. Gaat het dus alleen maar om een onderonsje? Nee, wij hebben hier te maken met een controverse, die fundamenteel is. Karlauf heeft, na zijn vertrek uit Nederland, een omzwaai gemaakt en zich a.h.w tegen zijn eigen verleden gekeerd. Van daaruit heeft hij een in Duitsland veel geprezen, zeer kritisch boek over George geschreven. Tegen de negatieve tendens van dat boek keren zich onze beide auteurs. Wij beschouwen hun essay als een culturele daad, waarvoor wij graag aandacht vragen. Het essay zal overigens ook in Duitsland, over circa een jaar, in een boek over George, samen met andere essays van andere auteurs, gepubliceerd worden.

IN DE AD HOC-REEKS is verschenen:

Deel 5. Deze nieuwe bundel is een bijzondere uitgave geworden, onder de titel GABRIEL VAN EMMICHOVEN, GEDICHTEN. De bundel omvat 47 pagina's, waarin ruim 40 gedichten zijn opgenomen, benevens een Voorwoord van het bestuur van de Stichting Memoriaal, een getekend portret van de dichter uit 1947 van de hand van Haro Op 't Veldt, twee reproducties van het handschrift van de dichter, een biografische schets van 5 pagina's, een verantwoording van de herkomst van de gedichten en een Inhoud. De lay-out is door Stella Ruhe Producties in Amsterdam verzorgd. De bundel is in het voorjaar van 2009 verschenen.

In juli 2008 overleed in Duitsland, waar hij sinds vele jaren werkte en woonachtig was, onze vroegere vriend Gabriel van Emmichoven (ps. van Emanuel Zeylmans van Emmichoven, geb. 1926). In zijn jeugdijaren (1945-

1955) had hij niet alleen intensief deelgenomen aan het leven binnen de vriendenkring van de in Amsterdam wonende Duitse humanist en dichter Wolfgang Frommel, maar ook vele gedichten geschreven, waaruit hij in 1954 in de enige door hem gepubliceerde dichtbundel *Het kind, kwatrijnen en andere gedichten* een keuze liet drukken. Bovendien was hij de "Begründer" van het sinds 1951 in Amsterdam verschijnende Duitstalige tijdschrift *Castrum Peregrini*, waarvan hij de uitgave, in samenwerking met Wolfgang Frommel, zeven jaren lang verzorgde. Zijn overlijden in 2008 gaf ons aanleiding zijn nagedachtenis te eren met de uitgave van een andere en ruimere keuze uit zijn gedichten dan die welke hij in 1954 zelf had uitgegeven. Wij hopen op deze wijze tevens de aandacht te vestigen op een dichtwerk dat,

ook na verloop van méér dan een halve eeuw, in onze ogen nog steeds een hoge waarde heeft behouden.

Het hier volgende, ongepubliceerde gedicht van Gabriel aan Vincent Weyand, is in het handschrift van de dichter op een los vel papier door hem ondertekend met "Gabriel" en gedateerd op 12 november 1950, bewaard gebleven.

VINCENT

Waar nog uw wenk en uw ogenblik resten
Zoek ik met al mijn gebeden te bannen
Stamelend verzen en klanken u trachtend
Neder te dwingen, ons lied tot een voorbeeld.

Roeper en Minnaar, u eerste der zonen
Waren uw ogen uw mond en uw handen
Rijk en bereid bij de inkomst der koningen
Vóór ons de tweede der stormen bereikte.

Eén die u voor te gaan zocht, nog te keren
't Doven der vuren in wakkere vlamtocht
Liet om geslachtenlang nijvere slechting
't Eerste vazalschap zich steelswijs ontglijden.

Toen na de brake de zwijgende jaren
Eerstmaal zich kransen van klimop en rozen
Wonden verrukt langs uw slapen en voorhoofd
Vonkten uw liederen licht door de landen.

Zing in ons open, vervulde der dromen!
Dat gij ons Hem nimmer minder ombloesemen
Prijzen en bannen doet: Deze de eerste
Bloeiende wingerd van noordlijke wijngaard.

DE STICHTING MEMORIAAL HEEFT DE VOLGENDE PUBLICATIES VERZORGD:

In eigen beheer:

UIT DE DAGBOEKEN VAN EEN RECTOR, DR. J. HEMELRIJK. 256 pp. met talrijke illustraties, deels in kleuren, en een biografie. Tweede druk 2002. ISBN 90-806849-2-9. Prijs: Euro 18,- Voor donateures Euro 15,- Uitverkocht.

Reinout Vreijling, TOEN. Gedichten. 25 pp. 2001, in een beperkte oplage van 150 ex. Prijs: Euro 9,- Voor donateurs: Euro 8,-.

Corrado Hoorweg, DE OUDE OLIJFBOOM. Gedichten. 124 pp. Uitgave: Stichting Memoriaal, 2000, in een beperkte oplage van 50 exx. Prijs: Euro 16,- Voor donateurs: Euro 12,-

Stefan George, HYMNEN. Duitse gedichten met vertaling in het Nederlands, verzorgd door een vertalercollectief, met een toelichting. 55 pp. 2002. ISBN 90-80684910. Prijs: Euro 9,- Voor donateurs Euro 8,-.

In de AD HOC reeks:

Deel 1: Heinz Aufrecht, ESCAPADE 1945. Twee herinneringen. 56 pp. met drie illustraties. Oud Zuilen 2005. Tweede druk 2006. ISBN-10: 90-806849-5-3 en ISBN-13: 978-90-806849-5-9. Prijs: Euro 10,-

Deel 2: Jaap van Rossum du Chattel, DOOR DE JAREN. Korte verhalen. 73 pp. met twee illustraties. Oud Zuilen, 2006. ISBN 90-806849-3-7. Prijs: Euro 12,50

Deel 3: Michael Valetton, SPAANSE REIS EN ZEEUWSE RAMP. Herinneringen uit de vijftiger jaren van de twintigste eeuw. 69 pp. met 11 afbeeldingen. Oud Zuilen, 2006. ISBN-10: 90-806849-4-5 en ISBN-13: 978-90-806849-4-2. Prijs: Euro 12,50

Deel 4: Conrad M. Stibbe, DRIE ARCHEOLOGISCHE TOESPRAKEN. 72 pp. met 22 illustraties. Oud Zuilen 2007. ISBN 978-90-806849-6-6. Prijs Euro 12,50

Deel 5: Gabriel van Emmichoven, GEDICHTEN. 47 pp. met een portrettekening van de dichter door Haro Op 't Veldt. Oud Zuilen 2009. ISBN 978-90-806849-9-7. Prijs Euro 12,50

In de reeks CAHIERS:

Deel 1: Conrad M. Stibbe, Stella Ruhe en anderen, HEINZ AUFRECHT (1925-2007). IMPRESSIES VAN VRIENDEN. 63 pp. met 17 illustraties. Oud Zuilen 2008. ISBN 978-90-806849-6-6. Prijs: Euro 8,-

Deel 2: Reinout Vreijling, NIMFEN EN LEGIOENEN. Gedichten. 47 pp. met 3 illustraties. Oud Zuilen 2008. ISBN 978-90-806849-7-3. Prijs: Euro 8,-

Deel 3: Wolfgang Osthoff und Bruno Pieger, EROS UND ETHOS – GEGEN THOMAS KARLAUFS GEORGE-BILD. 44 pp. Met drie illustraties. ISBN 978-90-806849-8-0. Prijs: Euro 8,-

In samenwerking met erkende uitgevers:

J.G. van Rossum du Chattel, C.M.Hoorweg et alii, EL GRAN BAL, Leven en werk van Chris Dekker (1922-1996). 310 pp, met talrijke illustraties. Uitgeverij van Gruting, Westervoort, 2005. ISBN 90 75879 288. Prijs: Euro 30,-

Corrado Hoorweg, Michael Valetton, Olaf Weyand (red.), AAN DER DROOMEN TOENTRANS. WERK EN LEVEN VAN VINCENT WEYAND (1921-1945). 286 pp. met talrijke illustraties. Uitgeverij van Gruting, Westervoort, 2008. ISBN 879-90-75879-438. Prijs: Euro 25,-

OP EEN HEUVELTOP IN OVERIJSEL, Leven en werk van Selina Pierson. 237 pp., met talrijke afbeeldingen en een biografie. Uitgave: De IJsselacademie, Kampen, 2002. ISBN 90-6696-142-8. Prijs: Euro 7,50

Constantijn Huygens, JOURNAAL VAN DE REIS NAAR VENETIË, vertaald en ingeleid door Frans R.E. Blom. Franse tekst met Nederlandse vertaling ernaast, geïllustreerd en van aantekeningen voorzien. 192 pp. Uitgave: Prometheus-Bert Bakker, Amsterdam, 2003. ISBN 90 351 2500 2. Prijs: Euro 29,95

Corrado Hoorweg, GEDICHTE. 90 Nederlandse gedichten met vertalingen in het Duits ernaast door F.W. Buri. 200 pp. Uitgave: Daniel Osthoff Verlag, Würzburg, 2002. ISBN 3-9805298-8-6. Prijs: Euro 16,- Voor donateurs Euro 12,-

Wendelin Ludwig. STABHOCHSPRINGER, Sämtliche Gedichte. 160 pp. met 7 portret-foto's., met biografie. Genummerde oplage van 300 exx.. Uitgave: Verlag für Berlin-Brandenburg, Potsdam, 2004. ISBN 3-935-35-53-5. Prijs: Euro 20,-. Voor donateurs: Euro 15,-.

Conrad M. Stibbe, TREBENISHTÉ, The Fortunes of an Unusual Excavation, with a contribution by Rastko Vasic. 152 pp. met talrijke illustraties. Uitgave: "L'Erma" di Bretschneider, Roma 2003. ISBN 88-8265-212-2. Prijs: Euro 80,-. Voor donateurs: Euro 60,-

Bestel deze publicaties bij de boekhandel of bij ons. Alle prijzen zijn exclusief verzendkosten.

N.B. *Van twee van de hierboven opgevoerde publicaties zijn de prijzen verlaagd:*

- **J.G. van Rossum du Chattel, C.M.Hoorweg et alii, EL GRAN BAL, Leven en werk van Chris Dekker (1922-1996).** Prijs: Euro 30,- wordt door de uitgever Van Gruting tijdelijk aangeboden voor Euro 20,-

- **OP EEN HEUVELTOP IN OVERIJSEL, Leven en werk van Selina Pierson.** 237 pp., met talrijke afbeeldingen en een biografie. Prijs: Euro 15,00, thans verlaagd tot Euro 7,50. Alleen verkrijgbaar bij het adres van de Stichting Memoriaal.

De Stichting Memoriaal legt zich toe op het verzorgen van bijzondere publicaties, hetzij in eigen beheer (zoals de AD HOC- en de CAHIER-reeksen), hetzij in samenwerking met erkende uitgevers (zoals de bovenvermelde herdenkingsboeken voor Chris Dekker en Vincent Weyand). Een accent ligt op herdenkingsboeken en herinneringen, maar ook andere thema's krijgen de ruimte, zij het steeds binnen de grenzen van onze doelstelling ("voor literatuur en kunst"). Het streven is gericht op een Europees niveau, op Europese waarden en samenwerkingen. Zo kwamen reeds enige uitgaven tot stand in samenwerking met Duitse en Italiaanse uitgevers (zie ons huisblad, homepage).

Wij zouden het bijzonder waarderen, wanneer u ons werk wilt steunen door onze publicaties te kopen en/of een eenmalige of een jaarlijkse bijdrage te schenken. Deze kunt u ten name van de Stichting Memoriaal op rekening nr. 44.70.54.678 bij de ABN-AMRO-bank of op nr 4256674 bij de Postbank/ING overmaken. Een begunstiger betaalt bij ons tenminste Euro 15,- een sponsor tenminste Euro 50,- per jaar. U ontvangt dan onze Nieuwsbrieven en een korting op onze publicaties.

Ons elektronische HUISBLAD www.stichtingmemoriaal.nl, was enige tijd om technische redenen, buiten gebruik. Wij hopen het binnenkort weer te openen voor alle belangstellenden in onze activiteiten.

Wij blijven u in elk geval ook door onze Nieuwsbrieven op de hoogte houden van onze publicaties en andere wetenswaardigheden.

**Bestellingen kunt u opgeven bij
Stichting Memoriaal, Tondensestraat 3, 6975 AB Tonden, tel. 0575-476467.
Rekeningen t.n.v. de Stichting Memoriaal: 44.70.54.678 bij de ABN-AMRO-bank en
4256674 bij de Postbank/ING**

Gedichten gevraagd!

Al sinds langere tijd hebben wij het idee om aan de lezers van onze Nieuwsbrieven een bijdrage te vragen in de volgende zin: velen onder u, zo niet allen, lezen graag gedichten (of schrijven zelf gedichten, zoals wij van een aantal onder u weten).

Nu stellen wij u voor een aantal gedichten uit te kiezen die uw persoonlijke voorkeur hebben, om welke reden dan ook. Misschien vindt u het ook aardig om eens een aantal, misschien nog onbekende, gedichten onder ogen te krijgen, die andere lezers hebben gekozen?

Om te beginnen stellen we voor dat ieder maximaal drie gedichten uitkiest, die dan een plaatsje kunnen krijgen in een volgende Nieuwsbrief.

Laat uw gedachten er eens over gaan. Er mag ook een motivering bijstaan, waarom dit gedicht u aanspreekt. Uw naam kan zal worden toegevoegd, tenzij u dat niet wenst.

De gedichten kunnen per post gestuurd worden aan: aan Stichting Memoriaal, Tondensestraat 3, 6975 AB Tonden. Voor vragen: tel. 0575-476467.

FACTA ET DICTA MEMORABILIA

De naam van deze rubriek is ontleend aan Valerius Maximus, die circa 31 na Chr. Een verzameling anekdoten en citaten onder deze titel aan keizer Tiberius opdroeg. Het werk was in de oudheid en middeleeuwen populair; Francesco Dionigi schreef er in de veertiende eeuw een bekend commentaar op.

'Het overbodige is broodnodig.'

Redactie

'Want de goedheid van één enkel mens is machtiger dan de slechtheid van duizenden; het kwaad sterft tegelijk met hem die het heeft aangericht, het goede daarentegen blijft ook nadat de weldoener gestorven is zijn straling behouden.'

Panaït Istrati, Kira Kiralina

'Altri vivas oportet si vis tibi vivere' (Je moet voor een ander leven als je voor jezelf wilt leven).

Spreek op een zitbank in het Central Park in New York

„Poet zu sein ist eine Grundhaltung. Alles, was was du tust, wird davon geprägt. Wenn du dich dafür entscheidest, ändert sich alles: Arbeit, Liebe, Leben. Alles ist dann Poesie.'

Patti Smith, Amerikaanse Rock-zangeres, geciteerd in Der Spiegel

'De jeugd moet leren, de ouderdom afleren.'

Redactie

'Non ho paura, quando è Dio che ti chiama devi andare' (Ik ben niet bang, als God je roept moet je gaan).

Koning Hussein van Jordanië over de dood, geciteerd in de Corriere della Sera van 05.02.1999

'Nederland is geen nederig land, het is een bollenland, een hoog in de bollen land.'

Redactie

*Wenn du aber dies nicht hast
Dieses: Stirb und Werde!
Bist du nur ein trüber Gast
Auf der dunklen Erde.*

Goethe